

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/103/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614208679
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2614208679.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: T. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov - matka: N. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. H. XXXX/XX, Y. D., právne zastúpená advokátom: JUDr. Jánom Melicherom, so sídlom Plavecký Mikuláš č. 200, a otec: D. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. X. XXXX/XX, L., právne zastúpený advokátkou: JUDr. Alenou Arbetovou, so sídlom Námestie sv. Martina 3A, Holíč, o nariadenie predbežného opatrenia, o zákaze styku otca s maloletou, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Senica, č.k. 6P/21/2014-50 zo dňa 10.10.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **m e n í** tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia **z a m i e t a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením prvostupňový súd otcovi maloletej zakázal styk s maloletou T. a to až do právoplatného rozhodnutia konajúceho súdu vo veci samej. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. f) a ods. 4, vecne tým, že vzhľadom na správnosť skutkových a právnych dôvodov uvedených v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami, návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel považujúc ho za dôvodný.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie prostredníctvom svojej právnej zástupkyne otec, ktorým navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh matky na zákaz styku zamietne. Poukázal na názor znalkyne z odboru psychológie PhDr. Soni Niňajovej v konaní sp. zn. 9P/102/2011, podľa ktorého zakázať styk otca s maloletou by mohlo trvalo poškodiť zdravý psychický vývin maloletej, čo potvrdila i znalkyňa PhDr. Zita Michlerová v znaleckom posudku č. 10/2013. Matka podala prvý krát návrh na vydanie predbežného opatrenia na zákaz styku otca s maloletou už dňa 21.01.2013, okresný súd uznesením sp. zn. 11P/5/2013 tento návrh zamietol, toto rozhodnutie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 11CoP/36/2013. Matka teraz uvádza tie isté nepravdy ako v prvom návrhu, matka otcovi dlhodobo neumožňuje stretávanie sa s dcérou, od 17.02.2013, dovtedy sa za celé obdobie od rozvodu manželstva v roku 2011 stretol s dcérou 6 krát. Stretnutie s maloletou prebieha tak, že otec sa dostaví do trvalého bydliska matky, ktorá vyjde s maloletou von pred bránku, pričom nie je pravda, že by otec na maloletú, alebo matku kričal, snaží sa s ňou len rozprávať, matka však do toho vstupuje, otcovi nadáva, nevykonáva žiadne úkony, ktoré by nasvedčovali, že maloletú pripravuje na stretnutie. Priložený záznam spísaný u právneho zástupcu matky dňa 05.09.2014 je výmysel, založený na klamstve matky, je v rozpore so zápisom z ÚPSVaR zo dňa 05.09.2014. Dňa 04.09.2014 sa konalo stretnutie na ÚPSVaR Senica, na ktorom matka žiadala otca o súhlas s vycestovaním maloletej do cudziny a súhlas so zmenou priezviska, keď bude mať druhého otca. V zázname matka opakuje, že má veľký záujem, aby sa maloletá s otcom stretávala, prečo potom žiada zákaz styku? Matka otcovi dlhodobo a bezdôvodne bráni otcovi v styku s maloletou, čo potvrdzuje stanovisko organizácie Orchidea n.o., ÚPSVaR Senica ako aj Okresnej prokuratúry Senica. Otec sa domáha tiež súdneho výkonu rozhodnutia v konaní sp. zn. 8Em/1/2012, matke bola dva krát

uložená pokuta po 200,- Eur, na matku bola podaná aj obžaloba pre podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 349 Tr. Zákona - marenie výkonu úradného rozhodnutia. Otec podal tiež návrh na zmenu zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti sp. zn. 6P/1/2014. Matka ako dôvod pre nariadenie predbežného opatrenia uviedla, že otec mal biť maloletú a niekoľkokrát mal napadnúť aj matku, pre tieto tvrdenia však nepredložila žiadne relevantné dôkazy, tieto tvrdenia sa nezakladajú na pravde. V danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia, keď neboli ničím osvedčené tvrdenia matky, že by pri stretávaní sa s otcom dochádzalo k ohrozovaniu života, zdravia alebo vývoja maloletej, s ktorou sa otec naposledy reálne stretol 17.02.2013. Z matkou predloženej správy z materskej škôlky zo dňa 30.09.2014 vyplýva, že dieťa je v pohode, bez stresu, nemá žiadne neprimerané prejavy, stres, nervozitu. Znalčka PhDr. Zita Michlerová v znaleckom posudku č. 10/2013 uvádza, že pre dieťa v tomto veku a danej rodinnej konštelácii je nemysliteľné, aby urobilo spontánne rozhodnutie, ktoré by nebolo v súlade s rozhodnutím matky, dieťa automaticky preberá vzorce jej správania, maloletá verbálne ani neverbálne nepotvrdila, že by ju otec bil, že s ním nechce ísť na stretnutie, že by jej namáčal vlasy do kakaa. Matka svoje negatívne emócie projikuje do osoby otca, pripisuje mu vlastné pocity a snahy prisvojiť si dieťa, čoho sa dopúšťa ona a preto otcovi vedome zamedzuje kontakt s dcérou, matka pritom evidentne manipuluje dieťaťom.

Matka a ani kolízny opatrovník odvolanie nepodali, k doručenému odvolaniu otca sa písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletej je dôvodné, keďže napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je vecne správne a je potrebné ho zmeniť.

Z obsahu spisu je zrejmé, že matka maloletého dieťaťa sa svojim návrhom na vydanie predbežného opatrenia domáhala, aby súd zakázal styk otca s mal. T. do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Podľa matky, mal. T. po ťažkých traumatických a stresových zážitkoch, ktoré jej vykonal jej otec, keď ju bil, dlhodobo odmieta jeho prítomnosť a najmä osobné stretávania sa s ním tak ako to má matka maloletej prikázané rozsudkom Okresného súdu Senica, č.k. 9P/102/2011 zo dňa 08.04.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, č.k. 23CoP/56/2013 zo dňa 29.07.2013. Maloletá je pre tieto otcove skutky aj psychiatricky liečená a dlhodobo navštevuje psychologickú poradňu. Otec maloletej nevykonal nič, aby si opakovane získal náklonnosť dieťaťa, nemá k nemu žiadny vzťah a nezaujíma sa o život svojej dcéry. Maloletá, i keď je matkou vždy pripravená na stretnutie s otcom, samotný styk s ním dôrazne odmieta. Otec maloletej ide okamžite a pravidelne podať na matku dieťaťa trestné oznámenie z dôvodu, že mu matka nechcela maloletú dcéru odovzdať. Matka maloletej je pre vzťah otca k maloletej a navzájom a najmä dôrazné odporové chovanie sa maloletej k otcovi, trestné stíhaná za otcom oznamované skutky. Otec maloletej nevie komunikovať ani s jej matkou, ba čo viac túto už niekoľkokrát fyzicky napadol, kedy sa navrhovateľka musela v máji 2010, po domácom násilí, 17 dní liečiť pod lekárskej dohľadom. Odporca sa vyhráza navrhovateľke a jej rodine ťažkým ublížením na zdraví a živote. Maloletá je konaním svojho otca ohrozená na zdravom vývoji a zdraví. Po každom súdom vynútenom styku a príprave naň prežíva ťažké psychické stavy, čo matka musí korigovať dieťaťu predpísanými psychofarmakami.

Z výsluchu znalkyne PhDr. Zity Michlerovej dňa 13.02.2014 na ORPZ OKP Senica, ako aj z obsahu ňou podaného znaleckého posudku č. 10/2013 zo dňa 08.12.2013, vyplýva, že za zmeny v psychike dieťaťa možno považovať aj problematický vzťah k otcovi, ktorý dlhodobo nie je vytváraný a dieťa nemá primerané stimuly na jeho rozvoj. Znalčka nezistila, že by dieťa malo z otca spontánny strach. To, že odmieta kontakt s otcom a odmieta o ňom komunikovať, hodnotí v obraze celkovej konfliktovosti situácie, dieťa automaticky preberá vzorce správania matky. Matka jej o otcovi nehovorí, sama je nastavená k tomu, že dieťa by sa nemalo stretávať s otcom. Správanie matky sa aktuálne nejaví ako pozitívne vplývajúce na rozvoj dieťaťa, nakoľko otec patrí do života dieťaťa a nemal by byť z neho vylúčený. V záujme dieťaťa by bolo pokúsiť sa vyhľadať odbornú pomoc a zreparovať tento vzťah, čo matka doteraz neurobila. Matka nepovažuje za dôležité, aby sa otec zúčastňoval na výchove, dokonca jeho spoluúčasti sa snaží vyhnúť. Matkou uvádzaný strach maloletej a odmietanie otca možno hodnotiť len

ako „vyhovenie“ tlaku okolia, jej vzťah k otcovi je len zrkadlom matkinho prežívania, ktorá v takejto záťaži málo reflektuje potreby dieťaťa a presadzuje svoje riešenie. Dieťa je v starostlivosti psychiatra pre úzkostlivosť a silnú fixáciu na matku. rozhodnutie, že dieťa sa nechce stretnúť s otcom lebo sa ho bojí, znalkyňa aktuálne považuje za spôsob obrany dieťaťa vo veľmi ťaživej situácii. Je nad jeho sily, aby sa správalo spontánne a zrelo na svoj vek. V symbiotickej naviazanosti na matku automaticky preberá jej presvedčenia a intuitívne cíti negatívnu väzbu matky na otca. Maloleté dieťa je ohrozené na svojom vývine vplyvom dlhotrvajúcej vysoko konfliktnej rodinnej situácii, na ktorej nesú podiel rodičia i širšia rodina dieťaťa. Znalkyňa v zhode so znalkyňou PhDr. Niňajovou uviedla, že otec dieťaťa by nemal byť vylúčený zo života dcéry, vzhľadom na silné konflikty odporúča najprv reparaovať vzťah s otcom, dieťa si musí utvoriť pocit bezpečia najprv s otcom, odporúča kontakt spoločne s rodičmi za prítomnosti odborníka (psychológ, psychiater), až neskôr sa pokúsiť o samostatný kontakt otca s dieťaťom. Násilné odobratie dieťaťa k otcovi nepovažuje aktuálne za dobré riešenie pre dieťa.

Podľa správy ÚPSVaR zo dňa 03.03.2014 z rozhovoru s matkou bolo zistené, že dcéra naďalej odmieta ísť s otcom aj napriek tomu, že je vždy včas pripravená. Maloletá T. uviedla, že s otcom nechce ísť, má z neho strach z dôvodu, že ju zatvoril na WC, plakala, chcela ísť za matkou, udrel jej hlavičku, pretože sa chcela hrať so psíkom, otca nemá rada.

Podľa správy Metodicko-výskumného kabinetu výchovného a psychologického poradenstva a prevencie zo dňa 03.07.2014, psychológ PhDr. J. D., PhD. vykonal pohovor s matkou aj s maloletou, otec sa odmietol zúčastniť. Maloletá je intenzívne citovo viazaná na matku, vzťah k otcovi je odmietavý, sama povedala, že sa otca bojí, uviedla, že ju nemá rád, lebo ju bil a kričal na ňu. Matka si uvedomuje, že dieťa potrebuje oboch rodičov a deklaruje ochotu spolupodieľať sa na tom, aby sa vzťah otca k maloletej presunul z polohy odmietania aspoň na úroveň akceptácie. Absencia pozitívneho citového vzťahu maloletej k otcovi je vážnym ohrozením jej aktuálneho osobnostného vývinu, maloletá prežíva k nemu strach a úzkosť. Tento stav sa nedá zmeniť v krátkom čase, ale v postupnom poradensko-terapeutickom procese. Pokiaľ dieťa odmieta styk s otcom, je potrebné to vyriešiť kontrolovaným a postupným stykom za pomoci odborníkov. Psychológ odporučil o obnovení stretávania sa maloletej s otcom uvažovať až po komplexnej poradenskej úprave vzťahu maloletej k otcovi.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie.

Zákonodarca v ustanovení § 76 ods. 1 O.s.p. uvádza iba demonštratívny výpočet možných predbežných opatrení, preto je možné vydať predbežné opatrenie aj iného obsahu, teda i predbežne upraviť styk rodiča s dieťaťom, resp. tento i zakázať.

I keď sa to v citovanom ustanovení § 102 ods. 1 O.s.p. výslovne neuvádza, v kontexte s ustanovením § 74 a nasl. O.s.p. vyplýva, že po začatí konania súd nariadi predbežné opatrenie buď za účelom dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov alebo za účelom zaistenia budúceho výkonu rozhodnutia. Predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie a jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Vydanie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť žalobou uplatneného práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Existencia právneho pomeru medzi účastníkmi alebo nároku prípadne ich osvedčenie samé osebe ešte netvorí zákonný dôvod pre vydanie predbežného opatrenia. Až ich ohrozenie dovoľuje súdu predbežné opatrenie nariadiť. Toto ohrozenie bezprostredne hroziacou ujmom musí byť konkrétne a navyiac oprávneným účastníkom aspoň osvedčené.

V zmysle § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, sa môžu kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 25 a § 26 sa použijú primerane.

V zmysle § 25 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo ho zakáže.

Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdom, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

V zmysle § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti v celom ich rozsahu majú v zásade obaja rodičia. Rodič, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do starostlivosti, uplatňuje svoju úlohu vo výchove dieťaťa prostredníctvom styku s dieťaťom. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom, iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk súd.

Pri rozhodovaní o rozsahu styku je pritom dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov, ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne.

Po rozpade rodiny s maloletými deťmi nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obom rodičom; preto takisto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, niet (ani pri plnom rešpektovaní práv maloletého dieťaťa) zákonného, o to menej ústavného právneho dôvodu na to, aby rodičovi, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, bol styk s ním zakázaný, resp. neprimerane obmedzený (pozri napr. nález Ústavného súdu ČR z 24. septembra 1998, sp. zn. III. ÚS 125/98).

Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Ak rodičia žijú v manželstve, predpokladá sa, že svoje deti vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletých detí. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rieši v určitých špecifických situáciách osobitne, tak ako to predpokladá čl. 51 ods. 1 ústavy. Zákon o rodine preferuje dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 24 ods. 2, § 25 ods. 1, § 35 a § 36 ZR). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa. Ústavný súd už vo svojom rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 26/05 vyslovil právny názor, že právna úprava styku rodičov s ich maloletými deťmi nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii, a preto nemôže byť v nesúlade s čl. 41 ods. 4 ústavy (uznesenie Ústavného súdu SR z 31. marca 2010, č.k. I. ÚS 120/2010-15).

S prihliadnutím na obsah spisu a dosiaľ preukázané, resp. osvedčené okolnosti prípadu odvolací súd na rozdiel od prvostupňového dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia, spočívajúce v potrebe zmeny doterajšej dočasnej úpravy styku, ktorá by spočívala v dočasnom úplnom zákaze stretávania sa otca s maloletou T.. Bolo preukázané, že podľa vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine priznané právo nielen otca, ale i dieťaťa na stretávanie sa je dané a je upravené rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 9P/102/2011 zo dňa 8.4.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/56/2013 zo dňa 29.7.2013. Doterajšia úprava styku otca s maloletou v primeranej miere zabezpečuje rodičovské práva otca a na druhej strane i záujmy maloletej a nie je dôvod na jeho zmenu tak závažným spôsobom, ako je zákaz styku otca s maloletou, ktorý je mimoriadnym a závažným opatrením, ku ktorému je možné pristúpiť len v odôvodnených prípadoch a v záujme maloletého dieťaťa. Len skutočnosť, že maloletá aktuálne odmieta styk s otcom, resp. že matka otcovi tento styk neumožňuje, nemôže byť sama osebe dôvodom na zmenu doterajšej úpravy styku formou nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by bol styk otca s maloletou úplne zakázaný.

Súd pri takomto názore vychádzal z predpokladu, že obaja rodičia, tzn. nielen matka, ktorá má dieťa zverené do starostlivosti, ale aj otec, ktorý sa s maloletou má právo stretávať, sú povinní do času rozhodnutia vo veci definitívnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, resp. do zmeny rozhodnutia vo veci samej, podriaďiť sa právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol upravený styk otca s maloletou a správať sa pritom tak, aby maloletá nebola vystavovaná stresovým situáciám, ktoré majú zlý vplyv na jej psychiku a ďalší vzťah k rodičom.

Odvolačný súd v plnom rozsahu zotrváva na dôvodoch, pre ktoré bol uznesením sp. zn. 11P/5/2013 zamietnutý predchádzajúci návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bol zakázaný styk otca s maloletou, uvedených v potvrdzujúcom uznesení Krajského súdu v Trnave, č.k. 11CoP/36/2013 z 15.04.2013, ktorým sa odvolací súd stotožnil so závermi súdu prvého stupňa o neosvedčení základných skutočností potrebných pre záver o pravdepodobnosti uplatneného nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a taktiež o neosvedčení nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

Podľa názoru odvolacieho súdu z doposiaľ vykonaného dokazovania nevyplýva potreba dočasnej úpravy pomerov v takom rozsahu, ako to navrhuje matka maloletého dieťaťa, nakoľko pre túto chvíľu je dostatočné dočasná úprava rodičovských práv otca k maloletej dcére úpravou jeho styku s maloletou na základe rozsudku Okresného súdu Skalica, sp. zn. 1C/5/2011 zo dňa 07.04.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 41Co/17/2011 zo dňa 15.03.2012. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí správne uviedol, že matka maloletého dieťaťa vo svojom návrhu neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali existenciu potreby dočasnej úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, keď je v záujme dieťaťa, aby si naďalej vytváralo citové väzby aj k otcovi, čo vyplýva aj z predložených psychologických správ a taktiež je potrebné, aby rodičia maloletej medzi sebou riadne komunikovali a nevytvárali zbytočné napätie, ktoré sa následne prenáša na maloleté dieťa a ovplyvňuje jeho psychický vývoj a správanie. Zo strany rodičov je potrebné aktuálne a citlivo reagovať na potreby dieťaťa a je preto dôležité, aby matka maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripravila a otec pri styku s dieťaťom si musí zároveň uvedomiť, že je potrebné čas v priebehu styku s maloletou stráviť takým spôsobom, aby sa maloleté dieťa na tento styk s ním tešilo, malo z neho radosť a zároveň, aby otec mohol na dieťa počas tohto styku pôsobiť aj výchovne. V súčasnosti prebieha konanie vo veci samej o návrhu otca na zverenie maloletej do svojej starostlivosti resp. o nariadenie striedavej starostlivosti rodičov o maloletú, pričom v tomto konaní budú cestou príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny resp. aj znaleckého dokazovania prešetrované podmienky pre výchovu dieťaťa u oboch rodičov. Na základe uvedeného, tak odvolací súd dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že život a zdravie dieťaťa je počas styku s otcom ohrozené a preto sa neosvedčila potreba riešenia situácie dočasnou úpravou pomerov navrhnutou matkou dieťaťa.

Odvolačný súd prihliadol na závery a zistenia znalkyne PhDr. Zity Michlerovej podľa podaného znaleckého posudku č. 10/2013 zo dňa 08.12.2013, z ktorých vyplynulo, že za zmeny v psychike dieťaťa možno považovať aj problematický vzťah k otcovi, ktorý dlhodobo nie je vytváraný a dieťa nemá primerané stimuly na jeho rozvoj. Znalkyňa nezistila, že by dieťa malo z otca spontánny strach. To, že odmieta kontakt s otcom a odmieta o ňom komunikovať, hodnotí v obraze celkovej konfliktovosti situácie, dieťa automaticky preberá vzorce správania matky. Matka jej o otcovi nehovorí, sama je nastavená k tomu, že dieťa by sa nemalo stretávať s otcom. Matkou uvádzaný strach maloletej a odmietanie otca možno hodnotiť len ako „vyhovenie“ tlaku okolia, jej vzťah k otcovi je len zrkadlom matkinho prežívania, ktorá v takejto záťaži málo reflektuje potreby dieťaťa a presadzuje svoje riešenie. Dieťa je v starostlivosti psychiatra pre úzkostlivosť a silnú fixáciu na matku. Rozhodnutie, že dieťa sa nechce stretnúť s otcom lebo sa ho bojí, znalkyňa aktuálne považuje za spôsob obrany dieťaťa vo veľmi ťaživej situácii. Je nad jeho sily, aby sa správalo spontánne a zrelo na svoj vek. Maloleté dieťa je ohrozené na svojom vývine vplyvom dlhotrvajúcej vysoko konfliktnej rodinnej situácie, na ktorej nesú podiel rodičia i širšia rodina dieťaťa. Znalkyňa v zhode so znalkyňou PhDr. Niňajovou uviedla, že otec dieťaťa by nemal byť vylúčený zo života dcéry, vzhľadom na silné konflikty odporúča najprv reparaovať vzťah s otcom, dieťa si musí utvoriť pocit bezpečia najprv s otcom, odporúča kontakt spoločne s rodičmi za prítomnosti odborníka (psychológ, psychiater), až neskôr sa pokúsiť o samostatný kontakt otca s dieťaťom. Násilné odobratie dieťaťa k otcovi nepovažuje aktuálne za dobré riešenie pre dieťa.

Odvolačný súd vyhodnotil aj správu Metodicko-výskumného kabinetu výchovného a psychologického poradenstva a prevencie zo dňa 03.07.2014, podľa ktorej maloletá je intenzívne citovo viazaná na matku, vzťah k otcovi je odmietavý, sama povedala, že sa otca bojí, uviedla, že ju nemá rád, lebo ju bil a kričal na ňu. Matka si uvedomuje, že dieťa potrebuje oboch rodičov a deklaruje ochotu spolupodieľať sa na tom, aby sa vzťah otca k maloletej presunul z polohy odmietania aspoň na úroveň akceptácie. Absencia pozitívneho citového vzťahu maloletej k otcovi je vážnym ohrozením jej aktuálneho osobnostného vývinu, maloletá prežíva k nemu strach a úzkosť. Tento stav sa nedá zmeniť v krátkom čase ale v postupnom poradensko-terapeutickom procese. Pokiaľ dieťa odmieta styk s otcom, je potrebné to vyriešiť kontrolovaným a postupným stykom za pomoci odborníkov. Psychológ odporučil o obnovení stretávania sa maloletej s otcom uvažovať až po komplexnej poradenskej úprave vzťahu maloletej k otcovi.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností odvolací súd dospel k záveru, že nie je dôvodné formou predbežného opatrenia otcovi úplne zakázať styk s maloletou a takto ho úplne vylúčiť z výchovného procesu, v ktorom má ako otec nenahraditeľné miesto a je v prvom rade základným právom dieťaťa, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia. Vzhľadom na problematickosť vzťahov rodičov a odmietavý postoj dieťaťa je však dôvodné, aby rodičia rešpektovali odporúčania psychológov a pokúsili sa nájsť takú formu realizácie styku otca s dieťaťom, ktorá bude rešpektovať odôvodnené požiadavky oboch rodičov a najmä záujem maloletej.

S poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa s použitím ust. § 220 O.s.p., zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

O trovách tohto odvolacieho konania bude v zmysle § 145 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., rozhodnuté pri rozhodovaní o náhrade trov základného konania.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.